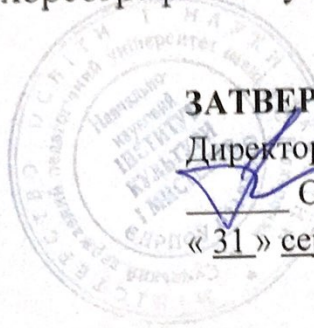

Сумський державний педагогічний університет
імені А.С.Макаренка

НН інститут культури і мистецтв

Кафедра хореографії та музичного мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор НН інституту культури і мистецтв

Олена УСТИМЕНКО-КОСОРІЧ

« 31 » серпня 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТМ класичного танцю

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань 02 Культура і мистецтво
(шифр і назва галузі знань)

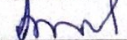
Спеціальність 024 Хореографія
(шифр і назва)

освітня-програма/програми Хореографія
(назва)

Мова навчання українська

Погоджено науково-методичною комісією
НН інституту культури і мистецтв

« 31 » серпня 2021 р.

Голова Олександр РУДЕНКО

Розробники:

1. Ткаченко Ірина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент доцент кафедри хореографії та музичного мистецтва.
2. Максименко Анатолій Іванович – старший викладач кафедри хореографії та музичного мистецтва .
3. Коган Інна Петрівна – концертмейстер кафедри хореографії та музичного мистецтва.

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри хореографії та музичного мистецтва.

Протокол № 8 від 29 червня 2023 р.

Завідувач кафедри

доктор педагогічних наук, професор Ольга ЄРЕМЕНКО

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 15 (17 ЗФН)	Бакалавр	Нормативна	
		Рік підготовки:	
1-й, 2-й, 3-й, 4-й		1-й, 2-й, 3-й, 4-й	
Семестр			
1-й, 2-й, 3-й, 4-й, 5-й, 6-й, 7-й, 8-й		1-й, 2-й, 3-й, 4-й, 5-й, 6-й, 7-й, 8-й	
Лекції			
48 год.		12 год.	
Практичні, семінарські			
128 год.		32 год.	
Лабораторні			
Самостійна робота			
268 год.		462 год.	
Консультації:			
6 год.	4 год.		
Вид контролю: залік, екзамен			
Загальна кількість годин – 450 (510 ЗФН)			

1. Мета вивчення навчальної дисципліни

Дисципліна «ТМ класичного танцю» передбачає освоєння методики виконання основ класичного танцю та є вагомою складовою професіоналізму майбутніх фахівців хореографії.

Метою викладання навчальної дисципліни «ТМ класичного танцю» є надання студентам ґрунтовних знань із методики викладання даної дисципліни, композиційної побудови класичного танцю, формування практичних навичок та умінь виконання. Завданням дисципліни є – забезпечення підготовки студентів до самостійного проведення занять класичного танцю в дитячих та дорослих хореографічних колективах з врахуванням специфічних задач, умов і контингенту учасників хореографічних колективів різних типів і видів танцювального мистецтва (студія або ансамбль класичного танцю, народного танцю, естрадного і джаз-танцю тощо).

У процесі опанування дисципліною студенти мають знати: як виникла та встановлювалась система класичного танцю, розвивалася та збагачувалася теорія та методика викладання класичного танцю, його виразні засоби та термінологія; основні вимоги класичного танцю; методику побудови заняття класичного танцю, цілі та завдання курсу, послідовність виконання вправ екзерсису біля станку та на середині зали; частини заняття, їх тривалість в залежності від вікових особливостей, методику подачі нового матеріалу; педагогічний досвід видатних викладачів класичного танцю; підготовчу роботу педагога класичного танцю до заняття.

Студенти повинні вміти: технічно і методично вірно виконувати рухи класичного танцю; раціонально використовувати методи та прийоми викладання класичного танцю; застосовувати придбані в процесі навчання знання на практиці.

Засвоєння програмного матеріалу дисципліни «ТМ класичного танцю» забезпечує оволодіння загальними та фаховими компетенціями відповідно до освітньо-професійної програми «Хореографія»: ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя; ЗК03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово; ЗК04. Здатність спілкуватися іноземною мовою; ЗК05. Навички здійснення безпечної діяльності; СК01. Усвідомлення ролі культури і мистецтва в розвитку суспільних взаємовідносин; СК03. Здатність застосовувати теорію та сучасні практики хореографічного мистецтва, усвідомлення його як специфічного творчого відображення дійсності, проектування художньої реальності в

хореографічних образах; СК04. Здатність оперувати професійною термінологією в сфері фахової хореографічної діяльності (виконавської, викладацької, балетмейстерської та організаційної); СК07. Здатність використовувати інтелектуальний потенціал, професійні знання, креативний підхід до розв'язання завдань та вирішення проблем в сфері професійної діяльності; СК08. Здатність сприймати новітні концепції, усвідомлювати багатоманітність сучасних танцювальних практик, необхідність їх осмислення та інтегрування в актуальний контекст з врахуванням вітчизняної та світової культурної спадщини; СК12. Здатність використовувати принципи, методи та засоби педагогіки, сучасні методики організації та реалізації освітнього процесу, аналізувати його перебіг та результати в початкових, профільних, фахових закладах освіти; СК14. Здатність забезпечувати високий рівень володіння танцювальними техніками, виконавськими прийомами, застосовувати їх як виражальний засіб. СК15. Здатність застосовувати набуті виконавські навички в концертно-сценічній діяльності, підпорядковуючи їх завданням хореографічного проекту.

2. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовою вивчення дисципліни є опанування дисциплін «Фахова термінологія», «Історія хореографічного мистецтва», «Дихання в хореографії».

3. Результати навчання за дисципліною

Результати навчання за дисципліною «ТМ класичного танцю» передбачають: оволодіння основами класичного танцю; освоєння основних частин заняття з класичного танцю (екзерсис біля станка та на середині зали, повільна частина, стрибки); засвоєння методики виконання рухів і вправ; вивчення ускладнених рухів та віртуозної техніки; опанування музичного оформлення заняття з класичного танцю.

Опанування дисципліни забезпечує вміння застосовувати набуті знання, вміння та навички в практичній професійній діяльності.

<p>Знання: основних стилів хореографічного мистецтва. Уміння: систематизувати та узагальнювати інформацію, задля розв'язання складних завдань. Комунікація: донесення до фахівців і нефахівців інформації щодо тенденцій розвитку, стильових напрямків хореографічного мистецтва.</p>	ПРО8	<p>Розуміти хореографію як мистецький феномен, розрізняти основні тенденції її розвитку, класифікувати види, напрями, стилі хореографії.</p>
--	-------------	--

<p>Знання: основних термінів класичного танцю.</p> <p>Уміння: запроваджувати здобуті знання на практиці.</p> <p>Комунікація: здатність ефективно використовувати комунікаційну стратегію.</p>	<p>ПР09</p>	<p>Володіти термінологією хореографічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.</p>
<p>Знання: світоглядно-хореографічних ідей минулого та сучасності.</p> <p>Уміння: збирати та інтерпретувати дані задля втілення власної професійної діяльності.</p> <p>Комунікація: взаємодія між учасниками освітнього процесу.</p>	<p>ПР10</p>	<p>Розуміти хореографію як засіб ствердження національної самосвідомості та ідентичності</p>
<p>Знання: вітчизняної та зарубіжної спадщини класичного танцю.</p> <p>Уміння: запроваджувати здобуті знання на практиці.</p> <p>Комунікація: здатність ефективно використовувати комунікаційну стратегію.</p>	<p>ПР13</p>	<p>Розуміти і вміти застосовувати на практиці сучасні стратегії збереження та примноження культурної спадщини у сфері хореографічного мистецтва.</p>
<p>Знання: традиційних та інноваційних методик проведення заняття з класичного танцю.</p> <p>Уміння: систематизувати та узагальнювати інформацію, задля втілення в освітній процес.</p> <p>Комунікація: двостороння взаємодія між викладачем, хореографом-постановником та учасниками освітнього процесу.</p>	<p>ПР15</p>	<p>Мати навички використання традиційних та інноваційних методик викладання фахових дисциплін.</p>
<p>Знання: програмного матеріалу курсу.</p> <p>Уміння: створювати методичне забезпечення курсу.</p> <p>Комунікація: здатність ефективно використовувати комунікаційну стратегію.</p>	<p>ПР17</p>	<p>Мати навички викладання фахових дисциплін, створення необхідного методичного забезпечення і підтримки навчання здобувачів освіти.</p>
<p>Знання: основних рухів та вправ задля втілення хореографічного образу.</p> <p>Уміння: застосовувати набуті знання та навички в практичній діяльності.</p> <p>Комунікація: взаємодія викладача, концертмейстера, студентів.</p>	<p>ПР19</p>	<p>Знаходити оптимальні виконавські прийоми для втілення хореографічного образу.</p>
<p>Знання: актуальних проблем класичного танцю.</p> <p>Уміння: креативно використовувати набуті вміння й навички задля винайдення власного хореографічного стилю.</p> <p>Комунікація: здатність ефективно використовувати комунікаційну стратегію, забезпечувати позитивну творчу атмосферу.</p>	<p>ПР21</p>	<p>Розвивати комунікативні навички, креативну і позитивну атмосферу в колективі.</p>

4. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала ЄКТС	Критерії оцінювання навчальних досягнень студента
90 – 100	Всебічні й глибокі знання навчального матеріалу, вільне та впевнене володіння основами класичного танцю. Студент вільно володіє методикою виконання вправ біля станка та на середині зали. Технічно, скоординовано, з дотриманням відповідної музично-ритмічної структури виконує рухи, в характері та манері виконує танцювальні комбінації. Вміє пояснити методику виконання рухів та комбінацій, а також можливі помилки при їх виконанні.
82 – 89	Студент володіє методикою та призначенням навчально-тренувальних вправ біля станка та на середині зали класичного танцю. Технічно виконує всі комбінації, але при цьому допускає незначні схематичні помилки. Володіє віртуозною технікою. При поясненні методики вивчення та виконання вправ класичного танцю допускає незначні помилки.
74 – 81	Грунтовні знання навчального матеріалу, однак з припущенням невеликої кількості помилок. Технічно виконує комбінації, але деякі технічні прийоми не відпрацьовані. В теоретичних запитаннях студент орієнтується за допомогою викладача.
64 – 73	Студент не в повному обсязі володіє методикою виконання вправ класичного танцю і не застосовує її в конкретно поставлених завданнях. Комбінації виконує зі значними помилками. Посередні знання навчального матеріалу. Відповіді на запитання малоаргументовані, плутані, потребують уточнень і додаткових запитань.
60 – 63	Студент на низькому рівні володіє методикою виконання вправ біля станка та на середині зали. Має слабкі практичні навички. Не знає схем комбінацій. Схематично володіє кількома комбінаціями біля опори та на середині зали. Допускає грубі помилки при поясненні методики виконання вправ класичного танцю.
35 – 59	Фрагментарні знання, слабка орієнтація в навчальному матеріалі. Неспроможність студента самостійно чи за допомогою викладача виправляти власні помилки.
1 -34	Недбалість студента над розвитком власної підготовки. Не демонструє належної виконавської форми та необхідних професійних навичок для розробки відповідних завдань. Має обмежені технічні навички та недостатні творчі здібності.

Розподіл балів

1 рік навчання

Поточний контроль																Разом	Сума	
РОЗДІЛ 1										РОЗДІЛ 2								
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т			
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	1.9	1.10	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6			
Поточний контроль																75	100	
4	4	4	5	5	5	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5			
Поточний контроль																25		
1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	1	1	2	2	1	1			

2 рік навчання

Поточний контроль														Разом	Сума
РОЗДІЛ 1							РОЗДІЛ 2								
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т		
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7		
Поточний контроль														75	100
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	10			
Поточний контроль														25	
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	3		

3 рік навчання

Поточний контроль															Разом	Сума	
РОЗДІЛ 1								РОЗДІЛ 2									
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т			
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	1.8	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7			
Поточний контроль															75	100	
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10			
Поточний контроль															25		
1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2			

4 рік навчання

Поточний контроль							Разом	Сума	
РОЗДІЛ 1									
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т			
1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7			
Поточний контроль							75	100	
5	5	5	15	15	15	15			
Поточний контроль							25		
1	2	2	5	5	5	5			

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, заліку, курсового проекту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
82 - 89	B	добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	задовільно
60 - 63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

- Згідно Положенню про порядок визнання результатів навчання, здобутих у формі неформальної та інформальної освіти Навчально-наукового інституту культури і мистецтв Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти відповідно до порядку визначеного законодавством. З відповідним положенням можна ознайомитися на сайті Навчально-наукового інституту культури і мистецтв.

Критерії оцінювання результатів неформальної та/або інформальної освіти

Форма роботи	Кількість балів
Гран-прі у Міжнародних конкурсах	10
Гран-прі у Всеукраїнських конкурсах	5
Лауреат I-III ступеня у Міжнародних конкурсах	7
Лауреат I-III ступеня у Всеукраїнських конкурсах	4
Публікації у закордонному фаховому виданні	10
Публікації у фаховому виданні	7
Публікації у не фаховому виданні	5
Участь у конференціях різного рівня	5
Призові місця за участь в університетських конкурсах наукових робіт	3
Призові місця за участь у Всеукраїнських конкурсах наукових робіт	4

Призові місця за участь у Міжнародних конкурсах наукових робіт	5
Студентська монографія за підсумками магістерської або бакалаврської роботи	6
Наукова робота у співавторстві	7
Предметна університетська олімпіада	3
Предметна Всеукраїнська олімпіада	4
Предметна Міжнародна олімпіада	5
Сольний концерт	10
Персональна виставка	10
Участь у виставках різного рівня (дизайн, проектування тощо)	4
Музейна діяльність	7
Громадська діяльність за фаховою підготовкою	3
Скайп-лекція/конференція	2

5. Засоби діагностики результатів навчання

Усні опитування, поточне оцінювання, відкриті заняття, академ-покази, залік, екзамен.

6. Програма навчальної дисципліни

1 рік навчання

Розділ 1. Методика виконання основ класичного танцю.

Розділ 2. Методика виконання основ класичного танцю: ускладнена техніка.

2 рік навчання

Розділ 1. Технічно-складні рухи: повороти.

Розділ 2. Ускладнена техніка елементів класичного танцю.

3 рік навчання

Розділ 1. Технічно складні елементи.

Розділ 2. Ускладненні рухи на середині зали.

4 рік навчання

Розділ 1. Складання комбінацій класичного танцю.

7.1. Інформаційний зміст навчальної дисципліни

1 рік навчання

Розділ 1. Методика виконання основ класичного танцю.

Тема 1.1. Класичний танець. Мета і завдання курсу (Поняття «класичний танець». Професійні школи класичного танцю. Мета і завдання дисципліни «Теорія і методика класичного танцю»).

Тема 1.2. Складові частини заняття з класичного танцю (Структура заняття з класичного танцю. Ехерсісе біля станка. Ехерсісе на середині зали. Adagio та Allegro).

Тема 1.3. Мета та значення еxercise класичного танцю (Поняття «еxercise»). Значення еxercise класичного танцю. Еxercise біля станка та на середині зали: порядок та значення вправ).

Тема 1.4. Постановка корпусу. Позичій ніг та рук. Постановка голови (Робота над постановкою корпусу. Перша, друга, третя, п'ята, четверта позиції ніг. Підготовче положення рук. Перша, третя, друга позиції рук. Положення кисті: *arrondi* та *allonge*. Постановка голови: нахили, повороти, переведення).

Тема 1.5. Методика вивчення еxercise біля станка (в положенні обличчям до станка) (*Plie. Battement tendu. Battement tendu jete. Rond de jambe par terre. Battement fondu. Battement frappe. Rond de jambe en l'air. Petit battement sur le cou-de-pied. Adagio: battement releve lend, battement developpe. Grand battement jete*).

Тема 1.6. Методика вивчення еxercise біля станка (тримаючись однією рукою за станок) (Розвиток координації: методика виконання *preparation. Battement tendu pour le pied. Battement tendu jete pique. Battement double frappe. Battement soutenu* вбік, вперед, назад. *Grand battement jete pointe*).

Тема 1.7. Методика вивчення еxercise класичного танцю на середині зали (носком у підлогу) (Поняття *en face*. Виконання вправ еxercise класичного танцю на середині зали хрестом у положенні *en face*).

Тема 1.8. Положення корпусу *epaulement. Port-de-bras* (*Epaulement croise. Epaulement effsee*. Перша, друга, третя форми *port-de-bras*).

Тема 1.9. Пози класичного танцю. *Temps lie* (Поза *croisee* вперед і назад носком у підлогу. Поза *effsee* вперед і назад носком у підлогу. Поза *ecartee* вперед і назад носком у підлогу. Пози I, II, III *arabesque. Temps lie par terre* вперед і назад).

Тема 1.10. *Allegro*. Танцювальні кроки (*Temps leve sauté. Changement de pieds. Pas echappe. Pas assemble. Pas glissade. Pas-de-bourree en dehors* та *en dedans. Pas-de-bourree de cote*).

Розділ 2. Методика виконання основ класичного танцю: ускладнена техніка.

Тема 2.1. Музичне оформлення заняття з класичного танцю (Музичність в хореографії. Специфіка підбору музичного матеріалу до занять із класичного танцю. Місце концертмейстера на занятті класичного танцю).

Тема 2.2. Пози класичного танцю (Великі пози класичного танцю на 90°.)

Тема 2.3. Ускладнена техніка еxercise класичного танцю біля станка (*Releve* на півпальці. *Battement soutenu* на 45°. *Temps releve* на 45° *en dehors* та *en dedans*. Напівоберти у п'ятій позиції. Поза *attitude* біля станка. *Demi rond de jambe* на 90° *en dehors* та *en dedans. Pas cope. Pas tombe. Pas degage*).

Тема 2.4. Великі пози класичного танцю (Пози *croisee* вперед і назад на 90°. Пози *effsee* вперед і назад на 90°. Пози *ecartee* вперед і назад на 90°. Пози I, II, III *arabesque. Attitude croisee* та *attitude effsee. Temps lie* вперед і назад із перегинання корпусу).

Тема 2.5. Allegro: ускладнена техніка (Petit changement de pieds. Grand changement de pieds. Petit echange. Grand echange. Pas jete. Sissonne fermee. Sissonne ouverte).

Тема 2.6. Tour chaine (Вивчення та виконання ряду обертів по діагоналі).

2 рік навчання

Розділ 1. Технічно-складні рухи: повороти.

Тема 1.1. Класичний танець: методика роботи на 2-му році навчання (Exercice біля станка. Значення півпальців. Exercice на середині зали).

Тема 1.2. Методика виконання fouette (Поворот fouette до станка. Поворот fouette від станка).

Тема 1.3. Ускладнені рухи exercice біля станка (Вправи exercice на півпальцях. Третя форма port-de-bras з ногою, витягнутою назад на носок з plie та вперед на носок з plie. Grand rond de jambe developpe en dehors та en dedans).

Тема 1.4. Поворот fouette (Поворот fouette en dehors та en dedans на $\frac{1}{4}$ і $\frac{1}{2}$ кола з ногою, витягнутою попереду або позаду носком у підлогу. Поворот fouette en dehors та en dedans на $\frac{1}{4}$ і $\frac{1}{2}$ кола з ногою, витягнутою попереду або позаду на 45°).

Тема 1.5. Методика виконання поворотів на 360° (Поворот на 360° до станка. Поворот на 360° від станка).

Тема 1.6. Методика виконання рухів exercice на середині залу в повороті – en tournant (Battement tendu en tournant. Battement tendu jete en tournant. Rond de jambe par terre en tournant).

Розділ 2. Ускладнена техніка елементів класичного танцю.

Тема 2.1. Методика вивчення IV, V форм port-de-bras. IV arabesque (IV форма port-de-bras. V форма port-de-bras. IV arabesque).

Тема 2.2. Temps lie на 90° (Temps lie на 90° вперед. Temps lie на 90° назад).

Тема 2.3. Allegro: методика виконання (Стрибки з поворотом. Стрибки з просуванням).

Тема 2.4. Ускладнені форми port-de-bras. Adagio (IV, V форми port-de-bras. IV arabesque. Temps lie на 90° вперед і назад).

Тема 2.5. Підготовчі вправи до обертань (Preparation до pirouette en dehors із другої, п'ятої та четвертої позиції. Preparation до pirouette en dedans із другої, п'ятої та четвертої позиції).

Тема 2.6. Стрибки з поворотом та просуванням (Temps leve sauté en tournant на $\frac{1}{4}$ кола. Changement de pieds en tournant на $\frac{1}{4}$ кола. Pas echange en tournant на $\frac{1}{4}$ кола. Pas assemble з просуванням. Pas jete з просуванням (убік, уперед). Pas de chat. Sissonne ouverte par jete в позу croisee. Sissonne tombee (вперед, назад, вбік)).

3 рік навчання

Розділ 1. Технічно складні елементи.

Тема 1.1. Класичний танець: методика роботи на 3-му році навчання (Exercice біля станка. Exercice на середині зали).

Тема 1.2. Adagio: особливості побудови (Особливості повільної частини заняття з класичного танцю).

Тема 1.3. Обертання (Правила виконання обертань).

Тема 1.4. Рухи на розвиток рухливості в тазостегновому суглобі (Grand rond de jambe jete en dehors. Grand rond de jambe jete en dedans. Battement fondu на 90°. Battement battu).

Тема 1.5. Поворот fouette (Поворот fouette en dehors та en dedans на $\frac{1}{4}$ і $\frac{1}{2}$ кола з ногою, витягнутою попереду або позаду на 45° з прийомом plie-releve. Поворот fouette en dehors та en dedans на $\frac{1}{4}$ і $\frac{1}{2}$ кола з ногою, витягнутою позаду або попереду на 45° з прийомом plie-releve).

Тема 1.6. Pirouette (Pirouette en dehors та en dedans з II позиції. Pirouette en dehors та en dedans з V позиції. Pirouette en dehors та en dedans з IV позиції).

Тема 1.7. Allegro: ускладнена техніка виконання (Pas failli. Grande sissone ouverte. Sissone fondue на 90°. Grand assemble).

Розділ 2. Ускладненні рухи на середині зали.

Тема 2.1. VI Port de bras (Методика виконання VI Port de bras).

Тема 2.2. Заноски (Échappé battu. Royal. Entrechat-quatre).

Тема 2.3. Tour lent (Методика виконання tour lent. Методика виконання à la seconde).

Тема 2.4. Ускладнені рухи на середині зали (6 Port-de-bras. Tour lent).

Тема 2.5. Стрибки з поворотом (Grand changement de pieds en tournant. Grand echappe en tournant. Sissone simple en tournant. Sissone ouverte en tournant).

Тема 2.6. Методика виконання заносок (Методика виконання Échappé battu. Методика виконання Royal. Методика виконання Entrechat-quatre).

Тема 2.7. Методика виконання Tour chaine (Ряд обертів по діагоналі).

4 рік навчання

Розділ 1. Складання комбінацій класичного танцю

Тема 1.1. Методичні вимоги до побудови заняття з класичного танцю (Методичні вимоги до побудови комбінацій exercice біля станка та на середині зали. Методичні вимоги до побудови комбінацій allegro. Музичне оформлення рухів класичного танцю).

Тема 1.2. Принципи та методи навчання класичному танцю (Методи навчання в класичному танці. Принципи навчання в класичному танці).

Тема 1.3. Специфіка використання інноваційних методик викладання класичного танцю (Інноваційний процес викладання класичного танцю. Класифікація педагогічних технологій викладання класичного танцю. Застосування інтерактивних технологій навчання в процесі вивчення класичного танцю).

Тема 1.4. Складання ехерсісе біля станка (Вправи ехерсісе біля станка).

Тема 1.5. Складання ехерсісе на середині зали (Вправи ехерсісе на середині зали).

Тема 1.6. Складання Adagio (Складання повільної частини заняття класичного танцю)

Тема 1.7. Складання Allegro (Складання стрибків).

7.2. Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин										
	Денна форма					Заочна форма					
	Усього	у тому числі				Усього	у тому числі				
		Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.		Самост. роб.	Лекції	Практ.	Лабор.	Конс.
1 рік навчання											
РОЗДІЛ 1. Методика виконання основ класичного танцю											
Тема 1.1. Класичний танець: мета і завдання курсу	4	2				2					10
Тема 1.2. Складові частини заняття з класичного танцю	4	2				2	2				10
Тема 1.3. Мета та значення ехерсісе класичного танцю	4	2				2	2				10
Тема 1.4. Постановка корпусу. Позичій ніг та рук. Постановка голови	4		2			2					10
Тема 1.5. Методика вивчення ехерсісе біля станка (в положенні обличчям до станка)	8		2			6					10
Тема 1.6. Методика вивчення ехерсісе біля станка (тримаючись однією рукою за станок)	8		4			4		2			10
Тема 1.7. Методика вивчення ехерсісе класичного танцю на середині зали (носком у підлогу)	8		2			6		2			10
Тема 1.8. Положення корпусу epaulement. Port-de-bras	4		2			2					10
Тема 1.9. Позичій класичного танцю. Temps lie	4		2			2					10
Тема 1.10. Allegro. Танцювальні кроки	6		2		2	2		2			10
РОЗДІЛ 2. Методика виконання основ класичного танцю: ускладнена техніка											
Тема 2.1. Музичне оформлення заняття з класичного танцю	8	4				4	2				10
Тема 2.2. Позичій класичного танцю	6	2				4					10
Тема 2.3. Ускладнена техніка ехерсісе класичного танцю біля станка	10		4			6		2			10

Тема 2.4. Великі пози класичного танцю	12		6			6					10
Тема 2.5. Allegro: ускладнена техніка	10		4			6					10
Тема 2.6. Tour chaine	6		2			4					10
2 рік навчання											
РОЗДІЛ 1. Технічно-складні рухи: повороти											
Тема 1.1. Класичний танець: методика роботи на 2-му році навчання	8	4				4		2			10
Тема 1.2. Методика виконання fouette	6	2				4					10
Тема 1.3. Ускладнені рухи ехерсісе біля станка	10		4			6			2		10
Тема 1.4. Поворот fouetté	10		4			6					10
Тема 1.5. Методика виконання поворотів на 360°	8		4			4					10
Тема 1.6. Методика виконання рухів ехерсісе на середині залу в повороті – en tournant	12		4		2	6			2		10
РОЗДІЛ 2. Ускладнена техніка елементів класичного танцю											
Тема 2.1. Методика вивчення IV, V форм port-de-bras. IV arabesque	6	2				4					6
Тема 2.2. Temps lie на 90°	6	2				4					6
Тема 2.3. Allegro: методика виконання	6	2				4					6
Тема 2.4. Ускладнені форми port-de-bras. Adagio	10		4			6			2		4
Тема 2.5. Підготовчі вправи до обертань	12		6			6					6
Тема 2.6. Стрибки з поворотом та просуванням	12		6			6			2		4
3 рік навчання											
РОЗДІЛ 1. Технічно складні елементи											
Тема 1.1. Класичний танець: методика роботи на 3-му році навчання	6	2				4		2			10
Тема 1.2. Adagio: особливості побудови	6	2				4					10
Тема 1.3. Обертання	6	2				4					10
Тема 1.4. Рухи на розвиток рухливості в тазостегновому суглобі	8		4			4					10
Тема 1.5. Поворот fouetté	8		4			4			2		10
Тема 1.6. Pirouette	8		4			4					10
Тема 1.7. Allegro: ускладнена техніка виконання	12		4		2	6			2		10
Розділ 2. Ускладненні рухи на середині зали											
Тема 2.1. VI Port de bras	6	2				4					10

Тема 2.2. Заноски	6	2				4						10	
Тема 2.3. Tour lent	6	2				4						10	
Тема 2.4. Ускладнені рухи на середині зали	8		4			4						10	
Тема 2.5. Стрибки з поворотом	10		6			4			2			10	
Тема 2.6. Методика виконання заносок	8		4			4						10	
Тема 2.7. Методика виконання Tour chaine	8		2			6			2			10	
4 рік навчання													
РОЗДІЛ 1. Складання комбінацій класичного танцю													
Тема 1.1. Методичні вимоги до побудови заняття з класичного танцю	12	2				10		2				10	
Тема 1.2. Принципи та методи навчання класичному танцю	12	2				10						10	
Тема 1.3. Специфіка використання інноваційних методик викладання класичного танцю	12	2				10						10	
Тема 1.4. Складання ехерсісе біля станка	24	2	8			14			2		2	10	
Тема 1.5. Складання ехерсісе на середині зали	24	2	8			14			2			10	
Тема 1.6. Складання Adagio	24	2	8			14			2			10	
Тема 1.7. Складання Allegro	24		8			16			2			10	
Усього годин	450	48	128			6	268	510	12	32		4	462

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1 рік навчання			
1	Класичний танець: мета і завдання курсу	2	
2	Складові частини заняття з класичного танцю	2	2
3	Мета та значення ехерсісе класичного танцю	2	2
4	Музичне оформлення заняття з класичного танцю	4	2
5	Пози класичного танцю	2	
2 рік навчання			
1	Класичний танець: методика роботи на 2-му році навчання	4	2
2	Методика виконання fouette	2	
3	Методика вивчення IV, V форм port-de-bras. IV arabesque	2	
4	Temps lie на 90°	2	
5	Allegro: методика виконання	2	

3 рік навчання			
1	Класичний танець: методика роботи на 3-му році навчання	2	2
2	Adagio: особливості побудови	2	
3	Обертання	2	
4	VI Port de bras	2	
5	Заноски	2	
6	Tour lent	2	
4 рік навчання			
1	Методичні вимоги до побудови заняття з класичного танцю	2	2
2	Принципи та методи навчання класичному танцю	2	
3	Специфіка використання інноваційних методик викладання класичного танцю	2	
4	Складання ехерсісе біля станка	2	
5	Складання ехерсісе на середині зали	2	
6	Складання Adagio	2	
Разом		48	12

Теми практичних (семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1 рік навчання			
1	Постановка корпусу. Позицій ніг та рук. Постановка голови	2	
2	Методика вивчення ехерсісе біля станка (в положенні обличчям до станка)	2	
3	Методика вивчення ехерсісе біля станка (тримаючись однією рукою за станок)	4	2
4	Методика вивчення ехерсісе класичного танцю на середині зали (носком у підлогу)	2	2
5	Положення корпусу epaulement. Port-de-bras	2	
6	Пози класичного танцю. Temps lie	2	
7	Allegro. Танцювальні кроки	2	2
8	Ускладнена техніка ехерсісе класичного танцю біля станка	4	2
9	Великі пози класичного танцю	6	
10	Allegro: ускладнена техніка	4	
11	Tour chaine	2	

2 рік навчання			
1	Ускладнені рухи ехерсісе біля станка	4	2
2	Поворот fouetté	4	
3	Методика виконання поворотів на 360°	4	
4	Методика виконання рухів ехерсісе на середині залу в повороті – en tournant	4	2
5	Ускладнені форми port-de-bras. Adagio	4	2
6	Підготовчі вправи до обертань	6	
7	Стрибки з поворотом та просуванням	6	2
3 рік навчання			
1	Рухи на розвиток рухливості в тазостегновому суглобі	4	
2	Поворот fouetté	4	2
3	Pirouette	4	
4	Allegro: ускладнена техніка виконання	4	2
5	Ускладнені рухи на середині зали	4	
6	Стрибки з поворотом	6	2
7	Методика виконання заносок	4	
8	Методика виконання Tour chaine	2	2
4 рік навчання			
1	Складання ехерсісе біля станка	8	2
2	Складання ехерсісе на середині зали	8	2
3	Складання Adagio	8	2
4	Складання Allegro	8	2
Разом		128	32

Теми для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1 рік навчання			
1	Класичний танець: мета і завдання курсу	2	10
2	Складові частини заняття з класичного танцю	2	10
3	Мета та значення ехерсісе класичного танцю	2	10
4	Постановка корпусу. Позицій ніг та рук. Постановка голови	2	10
5	Методика вивчення ехерсісе біля станка (в	6	10

	положенні обличчям до станка)		
6	Методика вивчення ехерсісе біля станка (тримаючись однією рукою за станок)	4	10
7	Методика вивчення ехерсісе класичного танцю на середині зали (носком у підлогу)	6	10
8	Положення корпусу epaulement. Port-de-bras	2	10
9	Пози класичного танцю. Temps lie	2	10
10	Allegro. Танцювальні кроки	2	10
11	Музичне оформлення заняття з класичного танцю	4	10
12	Пози класичного танцю	4	10
13	Ускладнена техніка ехерсісе класичного танцю біля станка	6	10
14	Великі пози класичного танцю	6	10
15	Allegro: ускладнена техніка	6	10
16	Tour chaine	4	10
2 рік навчання			
1	Класичний танець: методика роботи на 2-му році навчання	4	10
2	Методика виконання fouette	4	10
3	Ускладнені рухи ехерсісе біля станка	6	10
4	Поворот fouetté	6	10
5	Методика виконання поворотів на 360°	4	10
6	Методика виконання рухів ехерсісе на середині залу в повороті – en tournant	6	10
7	Методика вивчення IV, V форм port-de-bras. IV arabesque	4	6
8	Temps lie на 90°	4	6
9	Allegro: методика виконання	4	6
10	Ускладнені форми port-de-bras. Adagio	6	4
11	Підготовчі вправи до обертань	6	6
12	Стрибки з поворотом та просуванням	6	4
3 рік навчання			
1	Класичний танець: методика роботи на 3-му році навчання	4	10
2	Adagio: особливості побудови	4	10
3	Обертання	4	10
4	Рухи на розвиток рухливості в тазостегновому суглобі	4	10
5	Поворот fouetté	4	10

6	Pirouette	4	10
7	Allegro: ускладнена техніка виконання	6	10
8	VI Port de bras	4	10
9	Заноски	4	10
10	Tour lent	4	10
11	Ускладнені рухи на середині зали	4	10
12	Стрибки з поворотом	4	10
13	Методика виконання заносок	4	10
14	Методика виконання Tour chaine	6	10
4 рік навчання			
1	Методичні вимоги до побудови заняття з класичного танцю	10	10
2	Принципи та методи навчання класичному танцю	10	10
3	Специфіка використання інноваційних методик викладання класичного танцю	10	10
4	Складання ехерсісе біля станка	14	10
5	Складання ехерсісе на середині зали	14	10
6	Складання Adagio	14	10
7	Складання Allegro	16	10
Разом		268	462

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Горських, Ю. (2017). *Теорія і методика викладання класичного танцю*. Суми.
2. Рехліцька, А., Білоусенко, І. (2014). *Рухи класичного танцю у схемах*. Херсон.
3. Цветкова, Л. (2005). *Методика викладання класичного танцю*. Київ.
4. Бермудес, Д. (2017). *Основи хореографії: навчально-методичний посібник*. Суми: ФОП Цьома С. П.
5. Голдрич, О. (2006). *Методика викладання хореографії*. Львів: «Сполом».
6. Тригуб, І. (2019). *Методичні рекомендації з предмету «Теорія, методика викладання класичного танцю»*. Суми.

Додаткова:

1. Колногузенко, Б. (2008). *Хореографічне мистецтво*. Харків: ХДАК.
2. Колногузенко, Б. (2014). *Види мистецтва та хореографії*. Харків: ХДАК.
3. Шариков, Д. (2011). *Хореографія: навчальний посібник для студентів ВНЗ «Театральне мистецтво»*. К. : КиМУ.

9 Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (за потребою)

Обладнання для практичних занять з курсу: «ТМ класичного танцю»: танцювальна зала, обладнана дзеркальною стінкою, станком, магнітофон, фортепіано. Дзеркала використовуються для спостереження та корегування правильного виконання рухів студентами. Станок використовується для відпрацювання окремих вправ та слугує основною опорою для танцівників при оволодінні методикою вивчення віртуозних рухів. Магнітофон ефективно використовується в освітньому процесі для музичного оформлення занять. Фортепіано використовуються для музичного супроводу занять.

Перелік питань для заліків та іспитів з дисципліни

1 рік навчання
1 семестр – іспит

Питання до іспиту

1. Класичний танець – основа хореографії.
2. Мета і завдання дисципліни «ТМ класичного танцю».
3. Складові частини заняття з класичного танцю: загальна характеристика.
4. Ехерсісе класичного танцю та його значення у підготовці фахівців хореографії.
5. Загальна характеристика ехерсісе класичного танцю біля опори.
6. Ехерсісе класичного танцю на середині зали.
7. Allegro – теоретичні основи.
8. Методика вивчення позицій ніг в класичному танці. Поняття виворотності.
9. Постановка корпусу. Позиції рук. Методика вивчення позицій рук. Постановка голови.
10. Методика вивчення *demi plie*, *grand plie*.
11. Методика вивчення *battement tendu*.
12. Методика вивчення *battement tendu jete*.
13. Методика вивчення *battement frappe*.
14. Методика вивчення *battement tendu pour le pied (double battement tendu)*.
15. Методика вивчення *battement fondu*.
16. Методика вивчення *battement tendu jete pique*.
17. *Rond de jambe par terre* – особливості вивчення та виконання.
18. Положення корпусу – *an face*, *epaulement*.
19. Поза *croisee* вперед і назад, *effacee* вперед і назад.
20. Поза *ecartee* вперед і назад.
21. Пози *arabesque* (I *arabesque*, II *arabesque*, III *arabesque*).
22. Методика вивчення *temps lie* вперед і назад (носком у підлогу).

- 23.Методика вивчення pas-de-bourree.
- 24.Методика вивчення temps leve saute.
- 25.Методика вивчення changement de pieds.
- 26.Методика вивчення pas echappe.
- 27.Методика вивчення pas assemble.
- 28.Методика вивчення pas glissade.
- 29.Port-se-bras (перше, друге, третє).
- 30.Adagio – теоретичні основи.

2 рік навчання
3 семестр – залік

Питання до заліку

1. Ехерсісе класичного танцю біля опори та на середині зали.
2. Елементи ехерсісе класичного танцю.
3. Напівоберти у напрямку до станка та від станка.
4. Методика вивчення та виконання battement developpe passe.
5. Pas degage – методика виконання.
6. Поза croisee вперед і назад на 90°.
7. Поза effacee вперед і назад 90°.
8. Пози arabesque (I arabesque на 90°, II arabesque на 90°, III arabesque на 90°).
9. Методика виконання temps lie вперед із перегинанням корпусу.
10. Методика виконання temps lie назад із перегинанням корпусу
11. Методика вивчення та виконання sissonne fermee.
12. Методика вивчення та виконання pas jete.
13. Методика вивчення та виконання battement tendu pour batteries.
14. Методика вивчення та виконання battement double fondu.
15. Grang rond de jambe developpe en dehors.
16. Grang rond de jambe developpe en dehors.
17. Поняття en tournant.

18. Методика вивчення pas de chat.
19. Preparation до pirouette en dehors, en dedans з другої позиції.
20. Preparation до pirouette en dehors, en dedans з п'ятої позиції.

3 рік навчання
5 семестр – залік

Питання до заліку

1. Музичне оформлення заняття з класичного танцю, місце музики в хореографії.
2. Методика вивчення changement de pieds en tournant.
3. Методика вивчення tour chaine.
4. Методика вивчення та виконання grand rond de jambe jete en dehors.
5. Методика вивчення та виконання grand rond de jambe jete en dedans.
6. Grand battement jete developpe.
7. Виконання pirouette en dehors, en dedans з другої позиції.
8. Виконання pirouette en dehors, en dedans з п'ятої позиції.
9. Виконання pirouette en dehors, en dedans з четвертої позиції.
10. Шоста форма port de bras – особливості вивчення та виконання.
11. Tour lent – особливості та методика виконання.
12. Temps lie на 90°.
13. Методика вивчення та виконання sissonne ouverte.
14. Заноски та їх значення в класному танці.
15. Поворот fouetté – методика виконання біля станка.

4 рік навчання
8 семестр – іспит

Питання до іспиту

1. Класичний танець та його значення в хореографічній освіті.
2. Методичні вимоги до побудови заняття з класичного танцю.
3. Принципи навчання класичному танцю.

4. Методи навчання класичному танцю.
5. Особливості складання еxercise класичного танцю біля опори.
6. Особливості складання еxercise класичного танцю на середині зали.
7. Складання комбінації *plie* студентами самостійно (методичний розбір вправи).
8. Складання комбінації *battement tendu* біля опори студентами самостійно (методичний розбір вправи).
9. Складання комбінації *battement tendu* на середині зали студентами самостійно (методичний розбір вправи).
10. Складання комбінації *battement tendu jete* біля опори студентами самостійно (методичний розбір вправи).
11. Складання комбінації *battement tendu jete* на середині зали студентами самостійно (методичний розбір вправи).
12. Складання комбінації *battement fondu* біля опори студентами самостійно (методичний розбір вправи).
13. Складання комбінації *battement fondu* на середині зали студентами самостійно (методичний розбір вправи).
14. Складання комбінації *battement frappe* біля опори студентами самостійно (методичний розбір вправи).
15. Складання комбінації *battement frappe* на середині зали студентами самостійно (методичний розбір вправи).
16. *Adagio (passe developpe, battement releve lent)* - складання комбінації біля опори студентами самостійно (методичний розбір вправи).
17. Складання комбінації *grand battement jete* біля опори студентами самостійно (методичний розбір вправи).
18. Складання комбінації *grand battement jete* на середині зали студентами самостійно (методичний розбір вправи).
19. Складання комбінації *changement de pieds* студентами самостійно (методичний розбір вправи).
20. Складання комбінації *pas echange* студентами самостійно

(методичний розбір вправи).

21. Зв'язуючі елементи комбінації *sissonne fermee*. Складання комбінації студентами самостійно (методичний розбір вправи).

22. Складання комбінації *sissonne ouverte* студентами самостійно (методичний розбір вправи).

23. Методика вивчення та виконання *grand jete*.

24. Методика вивчення та виконання *grand pas de chat*.

25. *Tour en l'air*.